

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VI. An Aqua mixta Vino convertatur etiam immediatè in sanguinem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Denique dum *Cyprianus* significat in eadem Epistola mixtionem hanc esse à Domino mandatam; intelligit *Vasquez disp. 177. num. 20.* aut sonat, admittens *Cyprianum* fuisse istius opinionis. Alii tamen ipsum explicant de præcepto divino latè sumpto, pro quo habentur verba & facta Christi Doctoris & Magistri nostri, qui insuper factò suo dederit Ecclesiæ occasionem id præcipiendi. Rectius tamen attentò scopo *Cypriani*, cui est, non posse videri sanguinem Christi esse in calice, quando dicitur de calice (quod fuscè ostendit) referat præceptum Domini ad mixtionem vini, quatenus nequit aqua sola consecrari, sed necessariò adhibetur vinum; præscindendo ab hoc (quod non spectabat ad intentum *Cypriani*) an adhibito aquæ (quam solam adhibebant *Aquarii*) sit par omnino necessitatis; quàmvis aliquà ratione esse necessariam patenter affirmet.

DICO IV. Graviter nihilominus peccaret, qui scienter aquam vino non misceret; ut habet certa Theologorum doctrina, quæ etiam traditur in *Regulis Missæ supra num. 2.* Inter actiones namque ad essentiam Sacramenti non pertinentes, hæc potissima est & proxima iis quæ sunt de essentia. Deinde gravissimæ sunt hujus præcepti rationes initio quæstionis allegatæ. Unde si quis oblitus fuisset aquam apponere, & ante consecrationem calicis recordaretur, deberet supplere quod omisum est. Secus est, si recordaretur tantum post consecrationem calicis: quia non est de necessitate Sacramenti; ut dicitur in *Regulis Missæ supra num. 7.* nihilque non consecratum miscendum est consecratio ex usu Ecclesiæ Romanæ. Quàmvis Græcorum ritu soleat post consecrationem speciebus vini misceri aqua, eaque calida. Quod etiam suo potest mysterio non carere.

DICO V. Miscenda est aqua modicissima, ut determinat *Florentinum supra.* Congruentia est: tum quia per notabile excessum vini super aquam significatur excessus majestatis Domini super fragilitatem populi: tum ne periculum sit corrumpendi substantiam vini sæpè tenuis per copiosorem aquæ admixtionem. Relinquitur autem modicitas aquæ judicio prudentis determinanda: quam Varii determinant esse octavam vel decimam partem, ut *Coninck*, qui addit modicum excessum in alterutram partem parum esse curandum. Unde non est tam scrupulosè agendum, uti quidam agunt, qui vix nisi minimam stillam seu guttam aquæ sollicitè curant infundere. Minimè tamen probandum est, neque probavit Ecclesia determinationem *Councilii Triburiensis T. c. 19.* permittentis apponi tertiam partem aquæ; quæ sanè non est modicissima. Minus autem id adhuc permittendum est in locis istis, in quibus

Herincx Sum. Theol. Pars IV.

rariora sunt vina generosa; & frequenter mixtionem aquæ non ceremonialem habent. Non equidem sufficit, quòd hoc modo aqua sit mixta vino in dolio, sed debet misceri in calice, ut constat ex praxi Ecclesiæ præscribentis hanc mixtionem fieri in missa per modum sacræ ceremoniæ.

QUÆSTIO VI.

An aqua mixta vino convertatur etiam immediatè in sanguinem?

OLIM Quidam existimantur aquam vino mixtam numquam transire in sanguinem, sed in humorem quemdam aqueum, quem phlegma vocant, & de latere Christi emanasse dicebant. Quorum opinio graviter reprobatur ab *Innocentio III. cap. In vere Christi quadam, de Celebr. Missarum.* Nam cum *Joannes cap. 19.* dixerit: *Exivit Sanguis & aqua,* indubiè id intelligendum de aqua vera, sicut de sanguine vero, sive interim fuerit naturalis, sive miraculosa aut de nouo divinà virtute creata, ut declarat *Innocentius III. supra.* Et quàmvis fuisset verum phlegma, equidem non posset in illud aqua in sacrificio converti: eò quòd conversio per verba consecrationis fiat in illud quod verba significant; hæc autem significant sanguinem, non phlegma Christi.

Duæ insuper erant aliorum opiniones, ut refert *Innocentius III. c. Cum Martha eodem tit.* Prima erat asserentium aquam vino mixtam transire, non in phlegma, sed in veram aquam, quæ de latere Christi emanavit. Quæ tamen omni fundamento caret: tum quia vera aqua, quæ tunc extraordinariè de latere Christi fluxit, non spectat ad integritatem illius, neque nunc in corpore Christi permanet: tum quia verba consecrationis significant solum sanguinem, adeòque non habent vim aquam convertendi in aquam. Unde hæc opinio communiter & meritò à Theologis reprobatur. Secunda opinio erat existimantium aquam vino mixtam & qualitibus vini imbutam, retinere semper pristinam substantiam aquæ. Ita refert *Innocentius III. supra.* Quæ etiam opinio nunc ab omnibus Doctoribus est derelicta.

Unde restant duæ celebres Doctorum opiniones. Prima *Præpositi, Coninck & quorundam aliorum, præsertim Recentiorum, & Societatis Jesu, existimantium aquam vino mixtam, & qualitibus vini imbutam semper converti in sanguinem Christi, etsi prius non fuerit conversa in vinum.*

Secunda est *D. Thomæ, D. Bonaventuræ, Scoti, & communiter antiquorum, item Suarez, Vasquez, Valentia, Henriques, Azorii, Reginaldi, Fagundes, Tanneri, Mayatii, Bonacina,*

41.
Aqua mixta vino non transiit in phlegma quod de latere Christi effluxerit.

Neque in veram aquam quæ de latere Christi manavit.

42.
Nonnulli Recentiores contendunt aquam immediatè transire in sanguinem.

Bonacinae, Sylvi & aliorum Recentiorum passim docentium aquam converti in sanguinem, non tamen nisi prius conversam in vinum. Quæ omnino videtur probabilior.

43.
Probatur I.
Ex c. Cum
Matthæ.

Probatur I. ex *Innocentio III.* cap. *Cum Martha*, ubi relatis duabus opinionibus superius positis, atque etiam nostrâ videlicet, aquam transubstantiari in sanguinem, cum in vinum transeat mixta vino: subjungit: *Verum inter prædictas opiniones illa probabilior judicatur, quæ asserit aquam cum vino in sanguinem transmutari.* Igitur Pontifex judicat nostram opinionem esse probabiliorē: nam sententiæ Recentiorum non fecerat mentionem, adedque non potuit ut probabiliorē docere eam, cujus antè nullo pacto meminerat.

Effugium
quorundam
præcluditur.

Nec dici potest cum *Dicasillo* nostram opinionem non approbari tamquam probabiliorē simpliciter, sed inter prædictas opiniones, ultra quas posset esse alia, puta Recentiorum, quæ sit omnibus prædictis adhuc probabilior. Nam approbatur simpliciter tamquam probabilior: erat enim facta discussio veritatis, propositis rationibus dubitandi, & opinionibus verisimilibus: incredibile autem est opinionem Recentiorum in lite ista non fuisse referendam, si omnes alias probabilitate excederet; immo argumentum hoc est, quod tunc non fuerit nota, certè non dignata relatu.

44.
Effugium
aliorum
præcluditur.

Non etiam dici potest, non approbari secundam opinionem (quæ erat nostra) tamquam probabiliorē, sed simpliciter illam quæ asserit aquam cum vino in sanguinem transmutari, abstrahendo saltem à modo, quo id fiat: vel approbari quoad transmutationem in sanguinem, non quoad fundamentum; cum hoc Papa non repetat, ut antè retulerat dicens: *Eò quod in vinum transeat mixta vino*; sed assignet novam: ut expressius eluceat proprietas Sacramenti. Non inquam, id dici potest: nam Pontifex sententiando approbat simpliciter unam ex opinionibus prædictis in controversiam seu in litem coram ipso deductis, cum ait: *Inter prædictas opiniones: illa autem loquebatur de transmutatione mediata.* Et sanè nemo tunc disputantium poterat dubitare (nec hæcenus vix ullus dubitavit) quin Papa tulisset sententiam istis verbis pro secunda opinione. Quare ille fuit sensus hæcenus communis Doctorum, aded ut dicat *Aversa* q. 2. sess. 7. quod opposita recens opinio in principio non satis bene audiebat, sed jam modò permittatur. Porro in nostra opinione expressius elucet proprietas Sacramenti seu mysterii latentis in mixtione aquæ & vini (de hoc enim loquitur Pontifex, ut ex adjunctis patet) & consistentis in eo, quod aqua vino unita significet populum Christo adunari: hoc enim significatur perfectius, si aqua sic vino uniat, & fiat unum cum vino, ut etiam

in vinum transeat, sicque in sanguinem, qui ponatur sub symbolis unionem populi cum Christo designantibus, non solum per quamdam juxtapositionem, sed etiam per substantialem aquæ in vinum, dein in sanguinem conversionem. Idem denique sensus *Innocentii III.* patet ex eodem lib. 4. de myst. Missæ c. 30. ubi relatâ nostrâ sententiâ ait: *Quis ambigat aquam in vinum transire, cum multo vino modicum infunditur aquæ?*

Probatur II. quia sola materia calicis convertitur in sanguinem: atqui non aqua, sed vinum de vitæ est materia calicis consecrandi; cum perperâ Ecclesiæ traditio pro materia hujus Sacramenti solum assignet panem & vinum. Unde etiam *Trid. sess. 13. & sess. 22.* semper nominat panem & vini benedictionem, consecrationem, conversionem, transubstantiationem. & *sess. 21. c. 1.* docet Christum instituisse hoc Sacramentum in panis & vini speciebus. Quamvis vino ex præcepto Ecclesiæ (quæ utique non instituit materias Sacramentorum) modicum aquæ esse miscendum doceat *sess. 22. c. 7.* Et clarius *Florentinum in Decreto* adæquetam calicis materiam statuit vinum de vitæ. Loquiturque de vino puro seu quod verè & substantialiter est vinum, & cui adhuc aqua est miscenda, cum subdat: *Cui aqua modicissima admisceri debet, scilicet instar ceremoniæ ab Ecclesiâ institutæ.* Proinde aqua non magis est materia consecrabilis, quam alius liquor, v. g. lac &c. qui similiter vino misceri & ab hujus qualitatibus imbui solet. Pro ut neque est materia consecrationis, quod misceretur pani, quantumvis hujus qualitates imbibisset, nec rationem panis utilis de cetero variaret.

Probatur III. quia Ecclesiâ præcipitur adhiberi aquam modicissimam ante calicis oblationem: cujus ratio litteralis est, quod facilius ante consecrationem possit in vinum converti, ac proinde supponat Ecclesiâ aquam non prius in sanguinem quam in vinum converti. Quod etiam retè notavit *Carechismus Romanus* cap. De Eucharistia §. 16. dicens: *Illud autem sacerdotibus advertendum est, quemadmodum in sacris mysteriis aquam vino adhibere oportet, sic etiam modicam infundendam esse: nam Ecclesiasticorum Scripturum sententia & iudicio aqua illa in vinum convertitur.*

Probatur IV. quia *Trid. sess. 13. can. 2.* definit factâ conversione panis in corpus, & vini in sanguinem, remanere dumtaxat species panis & vini: ergo juxta Concilium sanguis Christi non continetur sub speciebus aquæ necdum conversæ in vinum; alioquin enim non remanerent solæ species panis & vini.

Nec dicas per Concilium à speciebus vini non excludi species aquæ, quæ cum illis integrant unum potum usualem, sed tantum substantiam panis & vini contra Hereticos.

Hæreticos. Nam can. 3. docet Concilium, separatione factâ contineri totum Christum sub singulis cujusque speciei partibus: ergo per species vini can. 2. non intellexerat species veræ aquæ vino mixtæ: alioquin enim citius corruptis speciebus vini, vel ab iis per artificium separatis speciebus aquæ, maneret sub illis totus Christus: quod etsi probabiliter defendi posse dicat Coninck, clarè tamen apparet dictis Concilii adversari, communique iudicio, & planè alienum à doctrina hæcenus in Ecclesia traditâ

Sanè sola aqua non est materia apta Eucharistiæ, sive ut sub illa primò ponatur, (quod fides docet) sive ut sub illa conservetur, ut ex principio fidei apertè sequitur: cum uti nequit poni, sic nec permanere queat, nisi sub propria materia seu ejus speciebus. Aliàs quoque etsi totum vinum consecratum verteretur in aquam, adhuc maneret Christus sub speciebus aquæ prius vini speciebus immixtis.

Quæ verò respondet Lugo & alii non mansurum tunc sub illis Christum, veluti quæ non manet amplius species vini usualis. Contra facit, quòd Tridentinum generaliter asserat Christum manere sub singulis cujusque speciei consecratæ partibus, etiam factâ ab invicem separatione. Quòd etiam mirum videatur solo motu locali tolli Christum, qui tamen venit in locum substantiæ destructæ, manens sub ejus speciebus, quamdiu mansisset substantia propria (ut habet omnium Theologorum doctrina) quæ utique non obstante motu locali sub accidentibus aquæ remansisset. Vel fortè somniabit quis Christum quidem isto casu tolli, at si rursum misceretur vino, reverti vi pristinæ consecrationis? Satius est itaque dicere, quòd unum vinum quæ lymphatum seu aqua ei mixta, non est verè & propriè vinum, sic nec species aquæ sic mixtæ sint veræ species vini, adeoque sub iis non Christus juxta præmissam doctrinam Tridentini.

Dices I. Multi Patres dicunt aquam offerri, benedici, consecrari, in sanguinem verti: sed hæc essent falsa, si aqua non converteretur immediatè in sanguinem, ergo &c. Resp. Neg. Min. nam in primis plerique Patres (exceptis solum paucis minoris auctoritatis) non clarè asserunt transitum etiam mediatum substantiæ aquæ in sanguinem Christi: quorum proinde verba possent explicari de oblatione, consecratione & benedictione aliquâ morali, quam aqua in sacrificio missæ mixta vino sortitur, esto in sanguinem non transiret. Quapropter neque Innocentius III. c. Cum Marthe opinionem asserentem, quòd aqua numquam verteratur in sanguinem damnat, sed solum esse minùs probabilem asserit, statuens tamquam probabilius, quòd in sanguinem transeat, tunc scilicet cum in vinum prius transierit mixta vino.

Herincx Sum. Theol. Pars IV.

Aliter Resp. Patres illos effelocutos de consecratione mediata, ut nimirum aqua prius sit convertenda in vinum, quàm in sanguinem. Non fecerunt autem mentionem præconversionis aquæ in vinum, quàm in sanguinem: quia totum illorum intentum erat ex facto Christi & consuetudine Ecclesiæ docere: vinum aquâ mixtum esse consecrandum, de modo autem, quo aqua in sanguinem transiret, non erant solliciti: sed tota potius antiquitas supposuisse videtur aquam ante consecrationem transire in vinum, & sic in sanguinem: nam etiam tempore Innocentii III. dum quæstio hæc agitaretur, Scholastici conformiter ad Patres docebant aquam cum vino transmutari in sanguinem (quod ipse Innocentius III. approbat tamquam probabilius) cum (ut idem refert) in vinum transeat mixta vino, quæ mutatio in vinum communiter apprehendebatur fieri, licet Physici contrarium asseverarent, ut inquit Pontifex; quòd tamen fundamentum implicitè rejicit, resolvendo pro nostra sententia, atque ita declarando adhærendum esse antiquo sensui de aquæ in vinum mutatione, ne verbo quidem insinuans immediatam aquæ in sanguinem mutationem ab aliquo fuisse assertam.

Neque est hæc ullo modo quæsitæ & contorta, sed plena, facilis, obvia, & quotidiano usu loquendi recepta explicatio: quotidie enim dicimus, tam docti, quàm indocti, & ipsi etiam Philosophorum Cōriphæi loquuntur, cibum quem sumimus, hoc est, panem, carnem, pisces, quibus vescimur, in substantiam, adeoque in carnem & corpus nostrum converti; cum tamen constet non nisi mediatè variisque, & quidem ex parte etiam substantialibus mutationibus intervenientibus, eam conversionem fieri; ut rectè Tannerus disp. 5. q. 2. dnb. 6. n. 173. Neque hinc sequitur, simili ratione posse dici triticum consecrari, quia mutatur in panem, qui consecratur immediatè: nam triticum non apponitur in altari, ut ibi mutetur in panem, prout apponitur aqua, ibique velut insensibiliter mutatur in vinum.

Dices II. Juxta sententiam Patrum & Ecclesiæ aqua cum vino convertitur in sanguinem; atquæ aqua non potest converti in vinum; cum id negent Physici teste Innocentio III. supra, immo videatur repugnare experientiæ: si enim vasi vini quotidie apponatur modicum aquæ, totum tandem fiet aqueum. Et juxta multos aqua mixta vino potest filo vel medullâ junci iterum educi; ergo dicendum est immediatè illam converti in sanguinem. Resp. admisâ majore tamquam probabiliori, (quo modo eam determinavit Innocentius III.) Neg. Min. omnino enim videtur aquam posse converti in vinum, idque plerumque fieri ante consecrationem, saltem quoad aliquam

48. Quæ saltem sufficit verbis & intento Patrum.

Ve amplius declaratur.

49. Est hæc responsio obvia & facilis.

Cur potius aqua, quam triticum dici possit consecrari.

50. Obicitur præterea quòd aqua nequeat converti in vinum.

Sed contrarium declaratur.

aliquam sui partem : nam etiam adversarii admittunt aquam imbui qualitatibus vini & Alanus præcipuus alterius sententiæ Auctor, ac velut antesignanus l. i. de Euchar. c. 23. ait Probabilis est, quod omnium partem Ecclesiasticorum Scriptorum iudicio defenditur, aquam modicè insusam in vini substantiam prorsus desinere. Idem docet Aristoteles, & ex eo Conimbricenses ac Tellerus (qui etiam refertur pro opinione Recentiorum) ut latè ostendit Tannerus sup. p. 190. & 191. Unde quàmvis aqua & vinum convenient aliquatiter in qualitatibus formalibus, possunt nihilominus agere in se invicem, partim ratione qualitatum virtualium, partim etiam ratione formalium, in quibus non conveniunt ex toto; etsi disconvenientia non sit ita sensu nota, ideoque fortasse id negent Physici.

51. Nec obstat, quòd vinum per infusionem aquæ paulatim fiat aqueum; inde enim solum sequitur, quòd aqua non convertatur in vinum tam præstans & vigorosum. Quod mirum non est: quia corpus mixtum agendo in simplex vel aliud mixtum, & repatiendo, debilitatur; ut patet in viventibus, quorum calor naturalis agendo in alimentum paulatim minuitur & absumentur.

An vel qualiter aqua possit à vino postea separari. Quod autem dicitur aquam postmodum à vino separari, dupliciter explicari potest. Primò, dicendo illud quod extrahitur non esse aquam, sed aqueum quemdam humorem, qualis in poris aliorum etiam corporum continetur. Cujus rei indicium est, quòd etiam extrahatur ex puro vino, ut cum D. Thoma notantur Conimbricenses. Secundo, dicendo aquam tunc solum posse separari à vino, quando in tanta copia fuerit infusa, ut tam brevi spatio non potuerit ab activitate vini superari. Adde saltem constare, quòd vinum possit corrumpere aquam uti consumit carnes, ossa &c. esto non possit illam in se transmutare, uti transmutat stomachus cibum & potum: experientia autem allegata educationis aquæ pariter contra hoc opponi possit; adeoque omni ex parte vana est.

52. Instabis: Si aqua non convertatur immediate in sanguinem, aliquando saltem fiet illam vel nullo modo converti, v. g. dum apponitur immediate ante consecrationem; vel non totam, v. g. dum paulò amplius aquæ infunditur vino debiliori; sed hoc est absurdum: nam tunc populus committeret idololatriam, qui adorat totum quod est in calice; & Sacerdos sacrilegè profertet formam super materiam ex parte non consecrabilem, cum forma designet totum liquidum, quod est in calice. Resp.

53. Neg. Min. etsi enim pars aquæ aut etiam tota aqua maneret non consecrata, non propterea committit populus idololatriam, qui nihil cogitat de toto vel de parte, sed tantum adorat quod consecratum est, vel

potius Christum sub speciebus consecratis latentem. Sacerdos etiam non committit sacrilegium, si ve ratione intentionis, utpote quæ conformis intentioni Christi & Ecclesiæ, solum fertur super id, quod est in calice, consecrabile, si ve ratione verborum formæ, quæ similiter feruntur super liquorem consecrabilem. Quemadmodum in omni sententia dicendum est, populum in adoratione calicis non committere idololatriam, nec Sacerdotem in eiusdem consecratione sacrilegium, etsi vinum quod consecratur sit lacte vel melle (quod frequens est) si ve materia non consecrabili confectum. Uti nec idololatria committitur, si guttæ interiori calicis lateri adherentes non sint consecrata; prout vi generalis intentionis juxta quosdam non consecrantur, aut certè possunt per specialem intentionem à consecratione excludi.

Dices III. Si aqua numquam convertatur immediate in sanguinem: ergo si in nocte Natalis Domini ob brevem horam non fuisset aqua in vinum conversa, violaretur jejunium naturale sumendo calicem Domini, ita ut talis sacerdos non posset secundum aut tertium sacrum celebrare. Resp. non violandum fore jejunium, quod Ecclesia requirit, quando sumitur per modum unius potus cum sanguine Domini, etsi aliquid remansisset in propria substantia: quia si mixtio aquæ fiat ex præcepto Ecclesiæ, non est credendum aquam simul in propria substantia sumptam, quando commode in vinum converti non potuit, obstat alteri præcepto de jejunio, quòd ante summptionem Sacramenti requiritur. Casus nihilominus est rarior, quo sacerdos præsumere debeat aquam non fuisse conversam: nisi quo oblitus illam apponere, immediate ante Consecrationem primæ vel secundæ missæ recordatur obligationis eam apponendi.

Dices IV. Christus miscuit aquam mox ante consecrationem; idque in quantitate qualem homines sobrii & temperati solent: ergo illa non fuit conversa in vinum; & tamen fuit conversa in sanguinem: ergo immediate; & consequenter sic in Ecclesia deinceps convertitur. Resp. in primis non constare, quòd inter mixtionem & consecrationem non fuerit mora interposita. Deinde satis constat appositam non fuisse aquam, nisi modicissimam utpote non ad temperandum populi communem, sed ratione mysterii appositam. Poterat etiam Christus conversionem in vinum accelerare, & de hoc Apostolos monere. Denique esto non fuisset tunc facta conversio in vinum, adeoque nec in sanguinem; fit tamen deinceps, quando adhibetur aqua juxta morem Ecclesiæ.

Dices V. cum Lugo: Florentinum requiritur vinum de vite; ergo nos non potest parere conversio aquæ in vinum, quod equi-

Etsi pars aqua non consecratur, non committitur à populo ido-

Quaest. VII. Qua necessitate consecranda sit utraque species. 259

dem non est de vite eatenus: quare si sit tunc consecrabile, quia mixtum vino de vite, similiter aqua mixta poterit consecrari. Resp. requiritur vinum de vite, sive de uvis expressum, sive quod habet eandem cum illo essentiam: quare non propter mixtionem, sed propter substantiam veram vini potest consecrari aqua in vinum conversa; adeoque posset, etsi separaretur à reliquo. Unde indubie potuisset consecrari vinum miraculosè productum, quale in Cana Galilee; & panis similiter productus.

Instabis Florentinum pro materia calicis assignat vinum, cui aqua admiscere debet: ergo ipsa in vinum versa non est materia ibi assignata, cum non sit vinum, cui aqua debet misceri. Resp. Neg. Con. nam Florentinum vult materiam simpliciter esse vinum, & huic miscendam esse aquam, quæ nimirum, dum miscetur, necdum est vinum: quamvis, si ante consecrationem sit facta substantialiter vinum, eò ipsò sit materia à Florentino significata, cui tamen nullum non est miscenda aqua, quæ solum miscenda fuit vino, quod assumitur pro ipsa oblatione.

Petes, an pars illa aquæ, quæ in vinum converteretur inchoatis verbis consecrationis, converteretur in sanguinem? Resp. Neg. eò quod forma consecrationis solum respiciat contentum sub speciebus consecrabilibus demonstratum cum iisdem per ly hoc; adeoque ante istius pronominis prolationem tota materia consecranda debeat esse præsens. Propter quod non posset etiam consecrari vinum, quod inchoatâ consecratione demum apponeretur: uti nec calix aqua plenus ab initio præsens, quæ inchoatis verbis consecrationis miraculosè verteretur tota in vinum.

QUÆSTIO VII.

Qua necessitate consecranda sit utraque species?

Dico I. Consecratio utriusque speciei non est de necessitate Sacramenti. Est certum: nam panis validè consecratur, & sub eius speciebus realiter continetur Christus, exhibeturque hominibus adorandus, antequam vinum sit consecratum. Et ratio à priori est, quod formæ consecrationis panis & vini sint à se invicem independentes in significando, adeoque in cau-
sando.

Dico II. Consecratio utriusque speciei est juris Ecclesiastici & divini. Quod sit juris Ecclesiastici, patet ex Cap. *Comperimus* dist. 2. de consecr. ubi Gelasius Papa præcipit Sacerdotibus, ut *integra Sacramenta percipiant*; & consequenter etiam, ut *integra consecrent: quia (ut subjungit) divisio unius ejusdemque mysterii sine grandi sacrilegio non potest provenire.* Ex quibus tamen verbis non col-

ligitur efficaciter hoc esse juris divini: potest enim oppositum non carere grandi sacrilegio, eò quod foret abusus contra grave præceptum Ecclesiæ in tali materia.

Quod nihilominus sit etiam juris divini, Scotus d. 8. q. 3. n. 4. & alii communiter contra Majorem, Adrianum & Claudium Sainctes apud Aversa q. 11. sect. 5. Probatur ex Trid. sess. 22. cap. 1. dicente Christum corpus & sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo Patri obtulisse, ac sub earundem rerum symbolis Apostolis, eorumque in sacerdotio successoribus, ut offerrent præcepisse, per hæc verba: *Hoc facite in meam commemorationem.* Igitur si oblatio seu sacrificium jure divino debeat fieri in utraque specie, debet etiam in utraque confici Sacramentum; cum illud non conficiatur, nisi in sacrificio, immo confectio illius sit ipsum sacrificium. Idem confirmat praxis Ecclesiæ, quæ idcirco tam sollicitè providet, ut numquam una species sine altera consecretur, etsi Sacerdos non foret jejunus; immo etsi alter deberet supplere, quod prior inchoavit, ut habetur in *Toletano VII. can. 1. & Toletano XI. can. 14.* quæ referuntur *Can. Illud & can. Nihil 7. q. 1.* Accedit, Sacrificium hoc ex sua institutione esse repræsentationem Sacrificii cruenti, quæ explicitè & completè reperitur in duplici speciei consecratione, quâ separatim consecratur corpus, & separatim sanguis.

Nec obstat, quod Christus juxta nonnullos Patres, consecraverit in Castello Emmaus sub specie panis: nam si hoc verum sit (de quo inter Patres & interpretes est controversia) & consecratus fuerit panis solus (eò quod de vino non fiat mentio; quod etiam procedit ab auctoritate negativa) id fieri potuit à Christo per potestatem suæ excellentiæ.

Hinc sequitur, non licere sub una specie consecrare, etiam ad communicandum infirmum, juxta Doctores communiter: nam illicitum est directè intendere mutilationem Sacrificii tam graviter à Christo prohibitam, ut aliquis alius impleat præceptum, fortè divinum, communicandi in articulo mortis.

Possunt tamen dari casus aliqui, in quibus Sacerdos unâ specie jam consecratâ, licet non consecrat alteram: ut si physica vel moralis impotentia superveniat, v. g. si apprehendat vinum veneno esse infectum, vel esse aquam, & aliud vinum reperiri nequeat; aut si imminet vitæ periculum, v. g. ex ruina templi, incendio, aut incurfu hostium: præceptum enim positivum complendi Sacrificium non obligat in tanta necessitate. Secus est, quando cogeretur Sacerdos mutilare Sacrificium in contemptum fidei: tunc enim id foret intrinsecè malum. Ita communiter Doctores.

Magis controversum est, an auctoritate

58.

Immo etiam præcepti divini.

59.

Quod ne quidem ad communicandum infirmum licet infringere;

Cessat tamen in casu physica aut moralis impotentia supervenientis.

60.